

משנה מסכת אבות פרק ג

(ד) רבי חנינא בן חכניאי אומר, הנעור בליקלה והמחלף בדרך: יחידי והמפנה לבו לבטלה, הרי זה מתחייב בנפשו:

ספר דרך חיים - פרק ג משנה ד

ומפני שאמר למעלה שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאלו אכלו משלחנו של מקום, ואשר אין אומרים עליו דברי תורה כאלו אכלו מזבחי מתים, שמזה נלמד כי על ידי התורה יש לאדם דביקות בו יתברך והסלוק מן התורה מסלק עצמו לצד אחר והוא יוצא מרשותו של הקב"ה לגמרי, לכך סמך אחר זה כי המפנה לבו לבטלה הוא יוצא גם כן מסדר העולם ושמירתו, ולכך מתחייב בנפשו כאשר יוצא מן הסדר, כי מצד הסדר האדם הוא תחת השם יתברך אשר הוא שומר העולם ופירוש מבואר הוא מאד:

משנה מסכת אבות פרק ג

רבי נחוניא בן הקנה אומר, כל המקבל עליו על תורה, מעבירין ממנו על מלכות ועל דרך ארץ. וכל הפורק ממנו על תורה, נוטין עליו על מלכות ועל דרך ארץ:

ספר דרך חיים - פרק ג משנה ה

כל המקבל עליו עול תורה וכו'. גם זה המאמר נסמך בכאן, לומר כי על ידי התורה יש לו דביקות עם השם יתברך, ומפני כך אמר המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. יש לך לדעת כי ההנהגות אשר הם בעולם הם שלש, כי ההנהגה שצריך האדם לנהוג לפי מנהגו של עולם לחרוש ולזרוע ושאר צרכיו אשר המה צריכים לפי הנהגת סדר העולם וטבעו והאדם הוא משועבד להנהגת הטבע, ועוד יש הנהגה בלתי טבעית והיא הנהגה האנושית אשר מתחדשת מן הבחירה ועל ידי זה הנהגה הנימוסית שהיא על ידי המלכות מה שירצה ומה שלא ירצה וגוזר גזירתו על האדם והוא הנהגת הנימוס, והאדם הוא משועבד גם כן להנהגה הזאת שהוא משועבד אל המלך שעל ידו הנהגה הזאת, והנהגה השלישית היא הנהגה אלהית שסדר השם יתברך בעולם איך יהיה נוהג על ידי התורה שנתן השם יתברך. ובהנהגת העולם על שלשה דברים, הנהגה האחת מה שצריך אל הטבע, והנהגה השנית בלתי טבעית וזו כפי מה שגוזר המלך והוא הנימוס, הנהגה השלישית היא הנהגת השם יתברך בסדר אלהי למעלה מן הטבע ולמעלה מן הבחירה, עד שהם שלשה הנהגות טבעית הנהגה נמוסית הנהגה אלהית בלתי טבעית. ואמר כאשר האדם מקבל עליו עול תורה, אז הוא עם השם יתברך ואז מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, כי הנהגה השלישית הזאת היא הנהגה אלהית עד שהאדם עם השם יתברך ואז הוא יוצא מן עול מלכות ומן עול דרך ארץ, שאלו שניהם הם מצד עולם הזה ואשר הוא משועבד אל הש"י א"א שיהיה משועבד אל המלכות ואל הטבע.

...

וכאשר נתן דברי חכמה מאד, תדע איך המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, כי בבית המקדש שלחן בצפון והשלחן הוא שלחן מלכות הוא כנגד הנהגת המלכות, ומנורה בדרום שיש בה שבע נרות הם כנגד שבעה ימי בראשית שהם שבעה ימי הטבע ודבר זה ידוע לחכמים, ואילו התורה במדרגה יותר עליונה, שאלו שנים הם בהיכל שהוא כנגד עולם הזה ואלו התורה היא בארון שהוא בבית קדש הקדשים שהוא כנגד מדרגת עולם העליון, ואלו דברים ברורים למי שמבין דברי חכמה עמוקה. ותדע כי עול מלכות ועול דרך ארץ הם שני דברים מחולקים זה כנגד זה כמו שבארנו, כי זהו הנהגת עולם הטבעי, אבל עול מלכות הנהגה שאינו לפי הטבע רק הנהגה אנושית בלבד, והתורה מתעלה על שניהם ויוצא האדם לחירות מרשותן וממדרגתן על ידי התורה ודי בה למבינים: